



**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.III.45.134/2023/7.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Katalin a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra előadó bíró

Dr. Kovács András bíró

Dr. Gyurán Ildikó bíró

Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: felperes neve

felperes címe

A felperes képviselője: dr. Nyitrai Károly Ügyvédi Iroda

felperesi képviselő címe

ügyintéző: dr. Nyitrai Károly ügyvéd

Az alperes: Magyar Honvédség ...

alperes címe

Az alperes képviselője: dr. Pojecskó-Musa Magdolna kamarai jogtanácsos

A per tárgya: fegyelmi határozatból eredő közszerológati jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálattal támadott határozat: Fővárosi Törvényszék 52.K.706.930/2021/13. számú 17. számú és 20. számú végzésekkel kijavított ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék az 52.K.706.930/2021/17. és 20. számú végzésekkel kijavított 52.K.706.930/2021/13. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 76.200 (azaz: hetvenhatezer-kettőszáz) forint felülvizsgálati eljárásí költségét.

A feljegyzett 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárásí illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további perorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperest a hivatásos állomány tagjaként szolgálati feladat végrehajtására vezényelte az alperes a Magyar Honvédség ..., és ez alapján 2021. január 27. napjától az Országos Korányi Pulmonológiai Intézet (a továbbiakban: OKPI) Igazgatóságának iktató részlegén kellett munkát végeznie.

[2] 2021. március 4-én ... r. alezredes, az OKPI ... kezdeményezte az alperesnél a felperes visszavezénylését arra hivatkozással, hogy a felperes munkája nem megfelelő színvonalú, magatartása zavarja az intézet iktatási részlegén dolgozókat. Még ezen a napon ... őrnagy – a vezényelték katonai rangidős vezetője – közölte a felperessel, hogy visszavezénylik a szolgálati helyére, tekintettel arra, hogy összeférhetetlen, nem lehet vele együtt dolgozni és többször konfliktusba keveredett a kórház dolgozóival. A felperes vezénylését a munkáltatói jogkört gyakorló ... dandárparancsnok 2021. március 7-i hatállyal megszüntette, és 2021. március 8-tól a felperes visszakerült az eredeti szolgálati helyére.

[3] A munkáltatói – egyben fegyelmi – jogkör gyakorlója, ... dandárparancsnok a 2021. május 3-án kelt határozatával a felperessel szemben fegyelmi eljárást rendelt el. A határozat indokolása szerint a felperes feltételezhetően megsértette a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 78. § (2) bekezdésének c) és g) pontjában foglaltakat.

[4] A vizsgálóként kijelölt ... főhadnagy a fegyelmi eljárás keretében 2021. június 8-ára tűzött ki meghallgatási időpontot. Ezen a felperes megjelent, és átvette a fegyelmi eljárást megindító határozatot. A felperes 2021. július 1-jén észrevételeket tett. 2021. augusztus 3-án a vizsgáló a felperes jelenlétében a „jegyzőkönyv iratismertetésről” elnevezésű iratot rögzítette, majd 2021. augusztus 8-án elkészítette az összefoglaló jelentést, és azt felterjesztette a fegyelmi jogkör gyakorlója részére, aki a felperes személyes meghallgatásának időpontját 2021. szeptember 9-ére tűzte. Az ezen a napon meghozott fegyelmi határozatot a felperes részére még aznap kézbesítették.

[5] A fegyelmi jogkör gyakorlója a nyt. számú határozatával szigorú megrovás fenytéssel sújtotta a felperest. A határozat indokolása szerint a felperes vezénylése alatt magatartásával zavarta az iktatási részlegén dolgozókat, kíváncsisága a feladatellátáshoz, beosztáshoz nem tartozó témakörök iránt bizalmatlanságot okozott a személyével szemben. A fennálló járványhelyzet okozta rendkívüli helyzetben a megnövekedett feladatok ellátásába bevont honvédségi állománnyal szemben alapvető elvárás volt a feltétel nélküli segítségnyújtás és az aktív közreműködés a felmerült többletfeladatok zavartalan, rugalmas végrehajtása érdekében. A katonától elvárható, hogy rendelkezzen kellő körültekintéssel, hogy ezeket az élethelyzeteket átlássa, felismerje és intelligens módon kezelje, elkerülve a konfliktus kibontakozását. A felperes ezt elmulasztotta, nem változtatott a magatartásán és olyan mértékben figyelmen kívül hagyta a vele együtt dolgozók hozzá való viszonyulását, amely nem hagyott más lehetőséget, csak azt, hogy kérelmezzék az elmozdítását. A felperes feladatból történő kivonását a társszerv vezetője kérte, ami már önmagában kellemetlen helyzetet teremtett a munkáltató számára, és a katonai szervezet parancsnokára is negatív szint vetett. A felperes viselkedésével az aktuális feladatba bevont honvédségi személyi állományt, az általa képviselt szervezetet és az állományilletékes parancsnokot is negatív színben tüntette fel.

[6] A felperes fellebbezését a Magyar Honvédség Parancsnoka a 2021. november 6-án kelt számú határozatával elutasította és az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Megállapította, hogy a felperes állandó diszkurzusa zavarta az iktatási részleg dolgozóit, folyamatos kérdezősködésével lassította a munkafolyamatokat. A felperestől elvárható lett volna a hivatásához méltó, példamutató magatartás, különös tekintettel arra, hogy magas rendfokozatú tiszt (százados), aki külső szervhez volt vezényelve. Kifejtette, hogy az előzetes vizsgálat elrendelése szükségtelen volt, mert a kórházparancsnok által küldött megkeresés a benne foglalt tényállással, valamint az azonnali visszavezénylés iránti kérelmével, továbbá az OKPI intézményben katonai előjáróként szolgálatot teljesítő ... őrnagy meghallgatása elegendő volt az alapos gyanú megállapításához. A tényállás kellőképpen tisztázott és értékelt, a polgári személy tanú meghallgatása távbeszélő útján szabályszerű volt. A Hjt. végrehajtásáról szóló 9/2013. (VIII. 12.) HM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 145. § (2) bekezdésének megsértése nem súlyos eljárásjogi hiba, az semmiképpen sem garanciális szabály megsértése. A fegyelmi eljárás elrendelésére nyitva álló 30 napos határidő 2021. április 19-én kezdődött, amikor a Magyar Honvédség Parancsnoka feladatot szabott az állományilletékes parancsnok részére, ezért a fegyelmi eljárás május 3-i elrendelése nem késett el.

A felperes keresete és az alperes védírata

[7] A felperes keresetében elsődlegesen az első- és másodfokú határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan e határozatok megváltoztatását és a szigorú megrovás fenyítés büntetés kiszabásának mellőzését, valamint az alperes perköltségben marasztalását kérte.

[8] A felperes – több jogsértést állítva – egyebek mellett sérelmezte azt, hogy a Hjt. 146. § (2) bekezdése szerinti 30 nap eltelt a fegyelmi jogkör gyakorlójának tudomásszerzése és a fegyelmi eljárás megindítása között. A fegyelmi jogkör gyakorlója 2021. márciusában értesült a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló eseményekről, majd ellene 2021. április 12-én méltatlansági eljárást kezdeményezett, a fegyelmi eljárást 2021. május 3-án elkésztetten indította meg.

[9] Az alperes védíratában a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[10] A fegyelmi eljárás megindításának határideje álláspontja szerint megtartott volt, mivel az állományilletékes parancsnok 2021. március 4-én „Kérem kivizsgálni!” utasítással előzetes vizsgálatot rendelt el, ami nem része a fegyelmi eljárásnak. Az előzetes vizsgálat határideje 2021. április 3-án járt le, így 2021. május 3-ig jogszerűen lehetett elrendelni a fegyelmi eljárást.

[11] Mivel a felperes cselekménye a méltatlanság gyanúját is felvetette, a felperes ügyét - a fegyelmi eljárástól függetlenül - a Magyar Honvédség Parancsnokához is felterjesztették. A Magyar Honvédség Parancsnoka 2021. április 13-án szerzett tudomást a felperes kifogásolt magatartásáról, és a 2021. április 19-én kelt válaszában adott parancsot a fegyelmi eljárás elrendelésére írásos jelentéstételi kötelezettséggel, amelyről az állományilletékes parancsnok 2021. április 21-én szerzett tudomást. Figyelemmel arra, hogy a Vhr. 130. § (1) bekezdése alapján az előjáró parancsnok jogosult bármely ügyet a saját hatáskörébe vonni, így a 30 napos határidő a fegyelmi eljárás elrendelésére „ezen napok egyikén” indult.

[12] Hivatkozott arra is, hogy a visszavezénylés kérése önmagában alkalmas a fegyelmi felelősség megállapítására, mivel általa az alperest negatívan ítélték meg. A felperes magatartásával a a Katonai Etikai Kódex előírásait szegte meg.

A bíróság ítélete

[13] A bíróság ítéletével a Magyar Honvédség Parancsnokának nyilvántartási számú határozatát a Magyar Honvédség ...parancsnokának ... nyilvántartási számú határozatára is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Rendelkezett a perköltség és az illeték viseléséről is. A bíróság határozatát a Hjt. 146. § (1) bekezdés d) pontjára, (2) bekezdésére, a Vhr. 134. § (1) és (2) bekezdésére, 137. § (1) bekezdésére és (2) bekezdés f) pontjára, 141. § (1) bekezdésére, 143. § (1), (2) és (6) bekezdésére, 144. § (3) bekezdésére, 145. § (1)-(4) bekezdéseire alapította.

[14] A fegyelmi eljárás megindításának határidejét vizsgálva megállapította, hogy az alperes részéről az előzetes vizsgálat elrendelése szabályszerűen nem történt meg, a következők miatt. Az előzetes vizsgálat jogszabályban szabályozott szakasza az eljárásnak, ezért olyan határozattal rendelhető el, amelyből egyértelműen kiderül annak időpontja, oka, illetve célja. Az alperes által hivatkozott parancsnoki megjegyzés nem elegendő az előzetes vizsgálat szabályszerű elrendeléséhez, mert a „Kérem kivizsgálni!” felszólítás nem jelenti egyértelműen az előzetes vizsgálat lefolytatására való utasítást. A formalizált indokolást mellőző, határozat nélküli, iratra írt utasítás nem utal az előzetes vizsgálatra. Ezen belül annyit sem tartalmaz az utasítás, hogy a kivizsgálást előzetes vizsgálat keretében kéri lefolytatni. Emellett a másodfokú határozat is azt rögzíti, hogy sürgősség volt az előzetes vizsgálat elrendelése. Előzetes vizsgálat elrendelésének hiányában a fegyelmi eljárás megindítására elkészen került sor.

[15] A fegyelmi jogkör gyakorlója 2021. március 4-én értesült a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló eseményekről, a 2021. március 4. és április 3. közötti időszakban pedig – előzetes vizsgálat hiányában – eltelt a Hjt. 146. § (2) bekezdésében meghatározott határidő. A 2021. március 4-i tudomásszerzéshez képest a fegyelmi eljárás megindítására csak május 3-án került sor, így az eljárás megindítása elkészen, ezért a Hjt. 146. § (1) bekezdés d) pontjában rögzített elévülés bekövetkezett.

[16] A bíróság ítéletében ezt követően értékelte a felperes személyes meghallgatására vonatkozó eltérő álláspontokat, és megállapította, hogy az eljárás befejezése a felperes személyes meghallgatása nélkül történt, amit a tisztességes eljárás, a fegyveregyenlőség követelményének megsértését eredményező lényeges eljárási mulasztás, amely a Vhr. 145. § (2) bekezdésébe ütközése miatt önmagában jogellenessé tette a határozatot.

[17] Megállapította azt is, hogy ... tanúvallomásának telefonon történő beszerzése a Vhr. 143. § (1)-(3) és (6) bekezdésébe ütközött, a vallomás ezen okból bizonyítékként nem is értékelhető, ami szintén érinti a határozat jogszerűségét. Az alperes által, az eljárás során készített iratot az eljárás alá vont személlyel közölni kell, hogy a tisztességes eljárás követelménye ne sérüljön. Ha készült összefoglaló jelentés, de azt a felperes részére nem kézbesítették, sérült a felperesnek az iratok megismeréséhez, így a védekezéshez, azaz a tisztességes eljáráshoz való joga is.

[18] Végül a bíróság nem értett egyet azzal, hogy a visszavezénylés kérése önmagában alkalmas a fegyelmi felelősség megállapítására, mivel ez az alperesi álláspont objektív, a kimentés lehetősége nélküli felelősséget feltételez, és egy alaptalan visszavezénylés

önmagában megalapozhatná a fegyelmi felelősséget és nem lenne vizsgálható az eljárásjogi és az anyagi jogi szabályok, garanciális elemek megtartása és érvényesülése sem.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte a felülvizsgálati kérelmében felsorolt és behivatkozott jogszabályok megsértése miatt.

[20] Az alperes álláspontja szerint a bíróság a részben iratellenesen megállapított és rosszul értelmezett tényállásból a vonatkozó jogszabály helytelen alkalmazásával okszerűtlen, téves jogi következtetéseket vont le.

[21] Az előzetes vizsgálat körében kifogásolta, hogy a tényállás nem tartalmazza az előzetes vizsgálat megindításáról szóló, 2021. március 4-én kelt munkáltatói írásos utasítást, amelynek „Kérem kivizsgálni!” utasítása „egyértelműen” az előzetes vizsgálat elrendelésére vonatkozott. A személyes meghallgatás tényét annak ellenére nem tartalmazza a tényállás, hogy rendelkezésre állt a felperes által is aláírt „Jegyzőkönyv személyes meghallgatásról” tartalmú irat. A csatolt jegyzőkönyv tanúsítja, hogy a felperesnek lehetősége volt személyesen megtenni nyilatkozatát. Sérelmezte azt is, hogy e körben a bíróság az alperes bizonyítási indítványának nem adott helyt. A bíróság az iratellenesség és a tényállás helytelen megállapítása során a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1) bekezdését és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. §-át sértette.

[22] Az előzetes vizsgálat vonatkozásában hangsúlyozta, hogy az nem tekinthető a fegyelmi eljárás részének, ezáltal a fegyelmi eljárás sajátos szabályai arra nem vonatkozhatnak. Az előzetes vizsgálat a munkáltató számára biztosított külön, informális tényfeltérési szakasz, amely során tájékozódhat arról, hogy a fegyelmi eljárás megindításához elegendő adat áll-e a rendelkezésére. Az előzetes vizsgálat célja nem az eljárás alá vont vizsgálata, hanem az eset körülményeinek a vizsgálata, ilyenkor még nincs eljárás alá vont személy, azaz nem indul meg senki ellen eljárás, ezért erre a szakaszra nem érvényesül a fegyelmi eljárásra előírt formakényszer és azt közölni sem kell senkivel, tehát azt határozattal nem kell elrendelni. A Hjt. 2. § 17. pontjára, 29. pontjának a), b), c), d) pontjaira, 7. § (1) bekezdése és 8. § (1) bekezdése rendelkezéseire hivatkozva kifejtette, hogy az előzetes vizsgálat elrendelése nem jognyilatkozat, nem egy jogszabályban meghatározott munkáltatói döntés, hanem feladatszabás, munkáltatói utasítás, amely utasítás és parancs formájában, szóban vagy írásban jelenhet meg. E körben utalt a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 44. pontjára, 77. § (1) bekezdésére, valamint 78. § (4) bekezdésére és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: rHvt.) 49. § (1) bekezdésére, valamint 50. § (4) bekezdésére. Ezen felül a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 24/2005. (VI. 30.) HM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37.1., 37.2., 37.3. és 38. pontjait is idézte. Felhívta a figyelmet arra, hogy az előzetes vizsgálat körében az azt lefolytató ... tanúkénti meghallgatására vonatkozó indítványát a bíróság elutasította arra hivatkozással, hogy a fegyelmi eljárás hiányosságainak pótlása kizárt, ugyanakkor az indítvány nem a fegyelmi tényállásának felderítésére vonatkozott, hanem az előzetes vizsgálat elrendelésének bizonyítására a csatolt okirati bizonyítékok mellett. Amennyiben a bíróság az okirati bizonyítékokat nem fogadta el, szükséges lett volna a szabad

bizonyítás elvére tekintettel az ettől eltérő bizonyítási eszközök igénybevételének helyt adni. E körben a Kp. 78. §-a (1) bekezdését, Pp. 267. §-át és Kp. 2. § (2) és (3) bekezdéseit jelölte meg.

[23] Az alperes előadta, hogy személyes meghallgatásra két alkalommal is sor került, elsőként a vizsgáló, másodszor pedig az alperes parancsnoka hallgatta meg a felperest. Az alperes kiemelte, hogy a Vhr. 135. §-a szerint a fegyelmi eljárás fegyelmi vizsgálatból és személyes meghallgatásból áll, mely két szakasz egymástól jól elkülöníthető és a személyes meghallgatásra a fegyelmi vizsgálat szabályait alkalmazni nem lehet. A személyes meghallgatás a fegyelmi vizsgálat befejezését követően folyt le, annak megtörténtét nem zárja ki az, hogy a felperes azon passzív magatartást tanúsított. A Vhr. 143. § (1) és (2) bekezdése alapján a meghallgatás idejéről elengedő volt értesítést küldeni. E körben kérte ... főhadnagy tanúkénti meghallgatását, amelyet a bíróság szintén a Kp. és Pp. korlátaira vonatkozó szabályai megsértésével indokolás nélkül utasított el.

[24] A bíróság iratellenes megállapításával szemben az alperes a tényállást tisztázta, a visszarendelő okirat, illetve ... őrnagy írásos jelentése önmagában is alkalmas volt a tényállás megállapítására. Ezen iratok egyben közokiratnak is minősülnek (BH 2003.395.), a felperes ezen okiratok és tartalmuk valóságát a perben nem kérdőjelezte meg. Az alperes felhívta a figyelmet arra, hogy a tényállás vizsgálatát jelen ügyben a pandémiás helyzet nehezítette; a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló magatartás jellege, amely nem egy konkrét cselekményről szól, hanem folytatólagos magatartást jelent, amelyből nehéz egy konkrét esetet kiemelni.

[25] Mindezekon túlmenően az alperes nem értett egyet azzal, hogy ... tanú meghallgatása jogsértő lett volna. A civil tanú elérhetőségét hivatalosan kérték meg, a tanú személyazonosságát a felperes nem kérdőjelezte meg, így a bíróság túlterjeszkedett a felperes előadásán és kereseti kérelmében is akkor, amikor úgy értékelte, hogy a távbeszélőn történő meghallgatással sérült a Vhr. 143. § (6) bekezdése.

[26] Érvelése szerint az összefoglaló jelentés a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség Titokvédelmi és Ügyviteli Szabályzatának (11/1996. (HK.7.) HM utasítás) 277. pontja alapján nem nyilvános, az belső használatra készült, a döntéselőkészítés folyamatához tartozik, amelyet nem kellett ismertetni a felperessel.

[27] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[28] Kifogásolta, hogy az alperes olyan jogszabályok (Hvt., rHvt. és Szolgálati Szabályzat) megsértésére is hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében, amelyekre az elsőfokú eljárásban nem, így utóbb erre már lehetőség nincs a Kp. 116. § (3) bekezdése alapján.

[29] Az előzetes vizsgálat elrendelésének aposztrofált feljegyzés vonatkozásában az ítélet aggálytalanul állapította meg, hogy a „kivizsgálni” kifejezés és az előzetes vizsgálat elrendelése nem azonosítható. Az előzetes vizsgálat elrendelésére nem került sor, ezért a fegyelmi eljárás megindítása elkészt, az alperes a 30 napos joggyakorlási határidőt elmulasztotta, amely önmagában is olyan súlyos eljárási szabálysértés, amely a fegyelmi határozat érdemi vizsgálat nélküli hatályon kívül helyezésére ad alapot. Hivatkozott arra továbbá, hogy még ha rendelt volna is el előzetes vizsgálatot az alperes, akkor is elfogadhatatlan, hogy a 2021. május 3-i dátummal ellátott fegyelmi eljárást megindító iratot a felperessel csak 2021. június 8-án közölték, ami sérti a Vhr. 142. § (1) bekezdésében meghatározott határidőt.

[30] A perbeli esetben a fegyelmi eljárás indokolatlanul elhúzódott, annak 30 napon belüli befejezésére az alperes nem törekedett, így a felperes alapvető eljárási jogai sérültek. Az alperes figyelmen kívül hagyta azt is, hogy maga a másodfokú határozat is úgy foglalt állást, hogy az előzetes vizsgálat elrendelése sürgősségtel volt.

[31] A személyes meghallgatás vonatkozásában a felperes kérte értékelni a Vhr. 145. § (2) bekezdését, amelyet szintén elmulasztott betartani az alperes. Ezt igazolja az alperes által a védírához becsatolt összefoglaló jelentés is, amelynek megítéléséről sem az elsőfokú, sem a másodfokú fegyelmi határozat nem tett említést. Ennek oka az, hogy az összefoglaló jelentéshez fűzött 2021. augusztus 6-i dátumú parancsnoki záradék „Szigorú megrovás!” megjegyzést fűzte, azaz az alperes által személyes meghallgatásként nevezett eseményt több, mint egy hónappal megelőzően meghozta a fegyelmi jogkör gyakorlója a fegyelmi döntést.

[32] Az összefoglaló jelentés a fegyelmi eljárás iratanyagát képezte, így a fegyelmi eljárás alá vont személy jogosult volt annak megismerésére.

[33] A tanúbizonyítási indítványokat elutasító döntését a bíróság megfelelően indokolta ítéletében; a távbeszélő útján meghallgatott tanú vallomása tekintetében is helyesen foglalt állást a bíróság.

[34] Az alperes a felperes felülvizsgálati kérelmére adott észrevételében a felülvizsgálati kérelmében tett nyilatkozatait ismételte meg összefoglalóan.

A Kúria döntése és jogi indokai

[35] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott, az alábbiak szerint.

[36] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között eljárva vizsgálta, és elsőként abban a foglalt állást, hogy az alperes elkésetten indította-e meg a fegyelmi eljárást a felperessel szemben.

[37] A Hjt. 146. § (1) bekezdés d) pontja szerint nem indítható fegyelmi eljárás, ha a fegyelemsértés elévült. A Hjt. 146. § (2) bekezdése értelmében az elévülés a fegyelemsértés elkövetésétől számított 1 év, vagy az arról való tudomásszerzéstől számított 30 nap.

[38] A Kúria mindenekelőtt azt rögzíti, hogy a fegyelmi eljárás megindítására rendelkezésre álló 30 napos – elévülési jellegű – határidő a fegyelmi jogkör gyakorlójának tudomásszerzésétől kezdődik. A bíróság helyesen indult ki abból, hogy a felperes vonatkozásában a Vhr. 1. számú melléklete alapján a fegyelmi jogkör gyakorlására ... dandárparancsnok volt jogosult. A kórházparancsnok a 2021. március 4-én kelt jelentését ... – ... – még ezen a napon továbbította ... dandárparancsnoknak, aki – a 3/A/4. szám alatt a védírához csatolt irat tanúsága szerint – aznapi dátumbélyegzővel ellátva írta rá a jelentésre a „Kérem kivizsgálni!” utasítást. A fegyelmi jogkört gyakorló tudomásszerzése tehát 2021. március 4. napjával kétségtől meg történt, ugyanis ekkor már tudott arról, hogy az OKPI-hoz vezényelt felperes visszavezénylését kéri, mégpedig azért, mert magatartása, állandó „diskurzusa” zavarta az ott dolgozókat; a felperes feltűnő kíváncsiságot mutatott azon témák iránt, amelyek nem tartoztak a munkaköréhez, ezzel is megakasztva az egységes munkamenetet.

[39] A 2021. március 4-i tudomásszerzésre figyelemmel fegyelmi eljárást legkésőbb 2021. április 3-án el kellett volna rendelni a Hjt. 146. § (2) bekezdése szerint, ehhez képest a fegyelmi eljárást elrendelő határozat 2021. május 3-i keltezésű. Az alperes védekezése szerint ennek a későbbi elrendelésnek a magyarázata a „Kérem kivizsgálni!” utasítással elrendelt előzetes vizsgálat volt.

[40] A Vhr. 134. § (1) bekezdése értelmében a fegyelmi jogkört gyakorló az állomány tagjával szemben a fegyelmi eljárás elrendelését megelőzően előzetes vizsgálatot rendelhet el

a kötelezettségszegést alátámasztó vagy kizáró körülmények tisztázása érdekében, ha a kötelezettségszegésre utaló adatok a fegyelemsértés alapos gyanújának megállapításához vagy kizárásához nem elegendők. Az előzetes vizsgálat időtartama legfeljebb 30 nap lehet, és annak időtartama a Vhr. 134. § (2) bekezdése alapján nem számít bele a Hjt. 146. § (2) bekezdése szerinti 30 napos elévülési határidőbe.

[41] Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy az előzetes vizsgálat elrendelése minden formalitástól mentes utasítás lehet, ugyanis az a fegyelmi jogkör gyakorlójának lényeges jognyilatkozata, munkáltatói döntése [Hjt. 2. § 17. pontja és 29. pontjának a), b) és d) pont]. A munkáltatói intézkedésnek tartalmaznia kell a Vhr. 13. § (1) bekezdésében szabályozott elemeket, így a munkáltatói jogkört gyakorló beosztásának megnevezését, és az irat jellegét, az állomány érintett tagjának nevét, rendfokozatát, személyügyi törzsszámát, valamint a személyügyi nyilvántartásban kezelhető egyéb személyi adatát, az eljárás tárgyát, a munkáltatói jogkör gyakorlójának döntését, azokat a jogszabályhelyeket, amelyek a munkáltatói döntést megalapozzák, a munkáltatói döntés hatálybalépésének időpontját, illetve időtartamát.

[42] Az alperes téves érvelésével szemben az előzetes vizsgálatot a Vhr. 134. § (1) bekezdése szerint nem általánosságban, hanem az állomány valamely tagjával szemben lehet elrendelni, ezen személy kötelezettségszegését alátámasztó vagy kizáró körülmények tisztázása érdekében. A vizsgálatot az állomány konkrétan megnevezett tagjával szemben, a fegyelmi eljárás elrendeléséhez szükséges alapos gyanú megerősítése, vagy annak kizárása érdekében lehet megindítani.

[43] A Kúria kiemeli, hogy az előzetes vizsgálat a fegyelmi eljárás megindítására nyitva álló határidőre gyakorolt hatása miatt kiemelt jelentőséggel bír, ezért annak kezdő és befejező időpontja között kell megtenni azokat az intézkedéseket, amelyek alapján a hivatásos állomány adott tagjával szemben a fegyelmi eljárás megindításához szükséges alapos gyanú megállapíthatóságát, illetve elvethetőségét kellő mértékben tisztázni lehet. Fegyelemsértés megalapozott gyanúja akkor áll fenn, ha a rendelkezésre álló adatok alapján alapos okkal lehet következtetni arra, hogy a hivatásos állomány tagja kötelezettségszegésnek minősülő cselekményt követett el, és annak elkövetésében vétkesség terheli. Ha kötelezettségszegésre utaló adatok a fegyelemsértés megalapozott gyanújának megállapításához vagy kizárásához nem elegendők, a fegyelmi jogkört gyakorló parancsnoknak előzetes vizsgálatot lehet a megalapozott gyanút alátámasztó vagy kizáró körülményeket tisztázni. Kiemeli a Kúria, hogy a parancsnoki tényfeltáró vizsgálat nem irányulhat a fegyelmi eljárás megindítására nyitva álló 30 napos határidő meghosszabbítására, ekképp az eljárási szabályok megkerülésére és a hivatásos állomány tagja jogainak csorbítására.

[44] A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan a 2021. március 4-i „Kérem kivizsgálni!” munkáltatói utasítást követően mindössze annyi történt, hogy ... 2021. március 24-én és 25-én felhívta ...t, aki nem vette fel a telefont, és visszahívást sem kezdeményezett. Erre figyelemmel 2021. március 30-án ... e-mail útján is megkereste ...t, jelezve, hogy szükség lenne az ő személyes meghallgatására, vagy egy rövid, de mindent tartalmazó jelentés írására a felperes vezénylesének megszüntetésével kapcsolatos körülményekkel összefüggésben. Ezt követően ... a 2021. április 6-án kelt feljegyzésben rögzítette, hogy a felperes ügyében folytatott előzetes vizsgálat a Hjt. alapján 2021. április 3. napján befejeződött. ... őrnagy 2021. április 6-án küldött jelentést a felperes ügyében – amely dokumentum kelte 2021. április 12. napja –, és az őrnagy meghallgatására 2021. április 7-én, azaz az előzetes vizsgálat lezárását követően került sor.

[45] Mindezek mellett az elsőfokú fegyelmi határozat sem tartalmazta, hogy előzetes vizsgálat történt volna az ügyben. A fegyelmi jogkört gyakorló dandárparancsnok úgy értékelte, hogy a fegyelmi eljárás elrendelését a fegyelemsértés feltételezhető elkövetése

alapozza meg, amelyhez a kórházparancsnok jelentése kellő mértékben alapot adott. A felperes fellebbezésében került elsőként felvetésre, hogy a fegyelmi jogkör gyakorlójának lehetősége lett volna előzetes vizsgálatot elrendelni a kötelezettségszegést alátámasztó vagy kizáró körülmények tisztázása érdekében, azonban a Magyar Honvédség Parancsnoka a másodfokú határozatban azt rögzítette, hogy az előzetes vizsgálat elrendelése a kórházparancsnoki jelentés ismeretében szükségtelen volt az alapos gyanú megállapításához. Ezen felül az alperes védiratában a fegyelmi eljárás elrendelésének határidejére vonatkozóan arra hivatkozott, hogy a Vhr. 134. § (1) bekezdése szerinti előzetes vizsgálat történt, ugyanakkor ezzel párhuzamosan azt is kifejtette, hogy a visszavezénylés kérése – melynek alapja a felperes magatartása és munkavégzése volt – önmagában alkalmas volt a felperes fegyelmi felelősségre vonására, mert a honvédelmi szervezet fegyelme és megítélésére negatív hatást gyakorolt.

[46] Mivel az alperes bizonyítási érdekkörébe tartozott annak tisztázása, hogy a fegyelemsértés nem évült el – azaz nem telt el a fegyelemsértés elkövetésétől számított 1 év, vagy az arról való tudomásszerzéstől számított 30 nap –, a fentebb ismertetett ellentmondásokat az alperes terhén kellett értékelni. Tekintettel arra, hogy az előzetes vizsgálat elrendelése a kórházparancsnoki jelentésre írt rövid utasításból nem állapítható meg, és emellett az utasítás rögzítését követően olyan érdemi eljárási cselekmények sem történtek, amelyek az alapos gyanú tisztázása körében előremutatóak lettek volna, az április 6-án – visszamenőleg – április 3-i nappal lezártnak tekintett időszakot nem lehet előzetes vizsgálatnak minősíteni, ezáltal nem lehet a fegyelmi eljárás elrendelésére rendelkezésre álló 30 napot sem megtartottnak értékelni. A jogerős ítélet [49]-[50] bekezdéseiben foglalt megállapítások helytállóak, ezeket a Kúria megismételni nem kívánja.

[47] Hangsúlyozza a Kúria, hogy a Hjt. 146. § (2) bekezdésében meghatározott határidők kógens jelleggel érvényesülnek, azok meghosszabbítására csak a törvény kifejezett rendelkezése alapján van lehetőség. Jelen perben ilyen körülmény nem merült fel. Mindezek alapján a bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy a fegyelemsértés elévült.

[48] A fentiek alapján érdemben nem lehetett volna dönteni a fegyelemsértés tárgyává tett cselekményről, ezért a bíróság szükségtelenül vonta értékelése körébe a kereseti kérelemben megjelölt további jogszabálysértéseket, amelyek az egyébként le nem folytatható eljárás szabályainak megszegésével, illetve az érdemi döntéssel voltak összefüggésbe hozhatóak. Ugyanezen okból a Kúria sem vizsgálta a felülvizsgálati kérelemben megjelölt további kifogásokat.

[49] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A határozat elvi tartalma

[50] *Az indokolatlanul és nem szabályszerűen elrendelt előzetes vizsgálat nem eredményezheti a fegyelmi eljárás elrendelésére nyitva álló határidő meghosszabbítását.*

Záró rész

[51] A pervesztes alperes a Kp. 35. §-ában foglaltak alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült és felszámított felülvizsgálati eljárási költségét, amely az általános forgalmi adó összegét is tartalmazza.

[52] A felülvizsgálati eljárás feljegyzett illetéke a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam terhén marad, tekintettel arra, hogy az alperest az illetékekről szóló 1991. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes költségmentesség illeti meg.

[53] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson bírálta el.

[54] A felülvizsgálati eljárásban meghozott döntés elleni további perorvoslat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. március 20.

Dr. Farkas Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró, Dr. Gyurán Ildikó s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő